

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 5
Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 5 Uggerby Klitplantage og
Uggerby Å's udløb

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Tage Burholt
Øvrige: Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

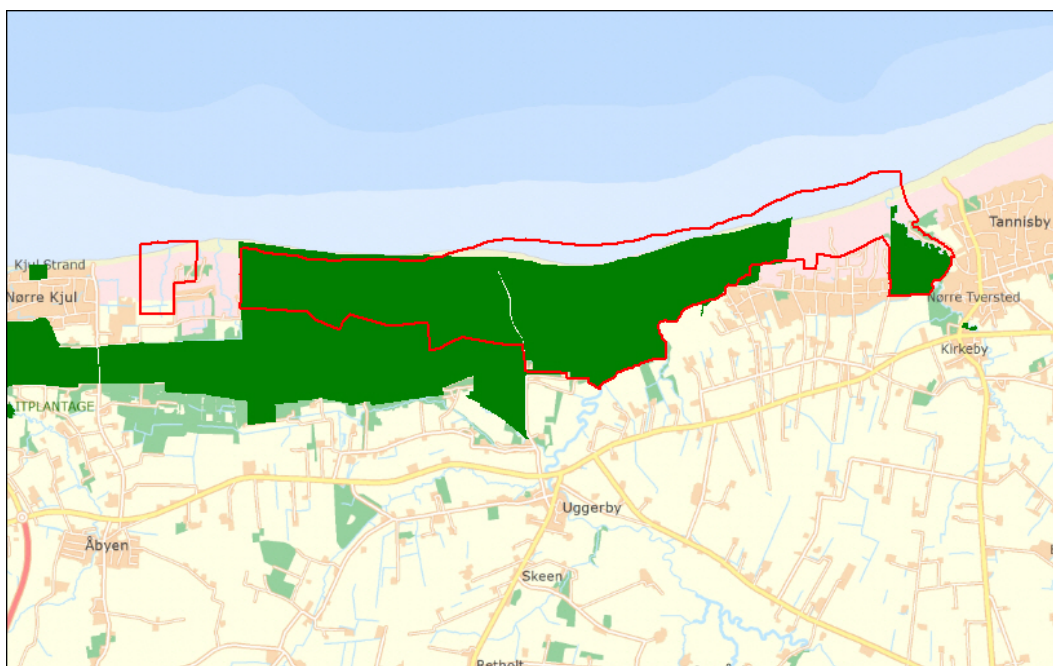
978-87-7279-891-2

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N5 *Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb* og vedrører Naturstyrelsens arealer på ca. 518 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Skov/Statsskovene/Drift/Driftsplan/Vendsyssel/>

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015, dog 2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Områdebeskrivelse

Området består mest af vidtstrakte og sammenhængende grønne klitter beliggende omkring Uggerby Å's udløb. Desuden skal fremhæves de mange øvrige klittyper, herunder nydannede klitlavninger. Herudover må fremhæves et artsrigt kær. En stor del af Uggerby Klitplantage indgår også i området. Området rummer også et værdifuldt dyreliv og en del sjældne planter. I området findes væsentlige forekomster grønne klitter i området. Af andre vigtige naturtyper i området bør især nævnes en lavning med rigkær, samt en ny- og gendannet klitlavning på Uggerby Strand.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Billede 2. Uggerby Strand med dannelse af nye klitter langs en fugtig klitlavning.

Naturstyrelsen ejer godt 70 % af Natura 2000 området. Det gælder Uggerby Plantage, klitarealer og stranden nord for og området omkring Uggerby Ås udløb, incl. Brombærdalen. Desuden ejes et areal med grønsværdts klitter langs med Tversted Å mellem Præstebakken og Tversted, en del af Tversted Klit.

Tabel A. Naturtyper og arter i plejeplanen

Naturtype/art	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2130	Grå/grøn klit	72
	2190	Klitlavning	21
	2250	Enebærklit	2
	7230	Rigkær	3
			98
Skovnaturtyper	2180	Skovklit	3
	91D0	Skovbevokset tørvemose	1
	91E0	Elle- og askeskov	5
	9190	Stilkege-krat	1
			10
Ialt			108
(Levesteder for) arter	1355	Odder	Ikke vurderet

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med naturtyper i området. Desuden vises den art fra udpegningsgrundlaget, der forekommer i Naturstyrelsens del af området.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages løbende pleje ved f.eks. græsning på især grønsværs klitter ved Uggerby Å og Tversted Å.

Der foretages enkeltstående indgreb i form af rydning af opvækst.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
2130	Grå/grøn klit	Naturtypebevarende pleje	71
2190	Klitlavning	Naturlig dynamik	21
		Naturtypebevarende pleje	21
2250	Enebærklit	Naturtypebevarende pleje	2
7230	Rigkær	Naturtypebevarende pleje	3

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
2130	Grå/grøn klit	Rydning af opvækst	nyt	6
		Græsning	eksisterende	33
2190	Klitlavning	Andet areal uden drift	eksisterende	21
		Græsning	eksisterende	< 1
2250	Enebærklit	Rydning af opvækst	nyt	< 1
7230	Rigkær	Græsning	eksisterende	3

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Bemærk ,at hvis 100 ha ryddes for opvækst eller invasive arter der dækker 2 % , regnes det som rydning af 2 ha.

❖ Skovnaturtyper

Skovnaturtyper sikres ved en skovnaturtypebevarende drift og pleje, og ca. 10 ha omfattes af en såkaldt **basissikring** ([link til definition](#)). Endvidere foretages bekæmpelse af problemarter som Klitfyr og andre ikke hjemmehørende træarter, særligt i skovklitterne.

Ved samme typer indsats søges nogle skovarealer, der ikke er kortlagt som habitatnatur, på sigt udviklet til skovklit eller stilkege-krat.

Tabel D Mål for skovnaturtyper

			Periodens mål	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	2180	Skovklit	Sikring af naturtypen	3
			Skovnaturtypebevarende drift	3
			Naturtypebevarende pleje	3
	91D0	Skovbevokset tørvemose	Sikring af naturtypen	1
			Skovnaturtypebevarende drift	1
	91E0	Elle- og askeskov	Sikring af naturtypen	5
			Skovnaturtypebevarende drift	5
	9190	Stilkege-krat	Sikring af naturtypen	1
Skovnaturtypebevarende drift			1	
Potentiell habitatnatur			Udvikling mod 2180 Skovklit	3
			Udvikling mod 9190 Stilkege-krat	1

Tabel E Forvaltning af skovnaturtyper

			Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	2180	Skovklit	Rydning af opvækst	nyt	<1
			Basissikring af skovnaturtyper	nyt	3
			Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	3
	91D0	Skovbevokset tørvemose	Basissikring af skovnaturtyper	nyt	1
			Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	1
	91E0	Elle- og askeskov	Basissikring af skovnaturtyper	nyt	5
			Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	5
	9190	Stilkege-krat	Basissikring af skovnaturtyper	nyt	1
			Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	1
Potentiell habitatnatur			Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	1
				nyt	< 1
			Bekæmpelse af andre problemarter	eksisterende	1
				nyt	< 1
			Basissikring af skovnaturtyper	nyt	4
			Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	4

I tabel E er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

❖ Arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel G.

Specifikt af hensyn til Odder fastholdes driftsplanens mål om at friholde en bræmme langs dele af Uggerby Å for aktiviteter og dermed fungere som spredningskorridor.

	Periodens mål	Ha (ca.)
1355 Odder	Beskyttelse mod forstyrrelser	1
	Sikring af artens levested	<1
	Sikring af artens spredningsmuligheder	<1

Tabel F Mål for arter

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt
1355 Odder	Anden begrænsning af færdsel	eksisterende

I tabel G er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som nævnt er indsatsen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

❖ Ændring af naturtype

Som tidligere nævnt skal nogle af områdets arealer uden habitatnatur udvikle sig til naturtyper på sigt. Tabel H viser, hvad periodens indsats forventes at betyde for de enkelte naturtypers udstrækning på sigt.

Udvidelsesmål	Forøgelse på sigt, ca. ha
Udvikling mod 2180 Skovklit	3
Udvikling mod 9190 Stilkege-krat	1
<i>Ialt</i>	4

Tabel H Planlagte udvidelser af naturtyper

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb

Naturstyrelsen ejer godt 70 % af Natura 2000 området. Det gælder Uggerby Plantage, klitarealer og stranden nord for og området omkring Uggerby Ås udløb, incl. Brombærdalen. Desuden ejes et areal med grønsværds klitter langs med Tversted Å mellem Præstebakken og Tversted, en del af Tversted Klit.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2130	Grå/grøn klit	72
	2190	Klitlavning	21
	2250	Enebærklit	2
	7230	Rigkær	3
			98
Skovnaturtyper	2180	Skovklit	3
	91D0	Skovbevokset tørvemose	1
	91E0	Elle- og askeskov	5
	9190	Stilkege-krat	1
			10
Ialt			108

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 3 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Skovnaturtyper
- Planlagte udvidelser af naturtyperne

I tabel b og c skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Areal uden drift	eksisterende	21
		21
Rydning af uønsket opvækst	nyt	6
		6
Græsning	eksisterende	35
		35

Tabel c Planlagt indsats for skovnaturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Rydning af uønsket opvækst	nyt	<1
		<1
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	nyt	10
		10
Bevarelse af store træer til henfald	eksisterende	10
		10

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for odder, som fremgår af tabel e.

Tabel e Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt
1355 Odder	Begrænsning af skadelig færdsel	eksisterende

I tabel e er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen for Natura 2000-område nr. 5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/40FB699A-9CC8-4BCC-83A8-CBB3648E9B0A/110457/5_Uggerby_smv.pdf

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Indenfor Natura 2000-området har Naturstyrelsen arealer i fredningen 10-02 af Tversted Å's omgivelser, og i fredningen 10-10 af Uggerby Å's udløb.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes vil skovene alene blive drevet i henhold til bl.a. principperne om naturnær skovdrift, da arealerne er omfattet af Naturstyrelsens strategi om naturnær skovdrift og certificeret efter FSC- og PEFC-standarderne for bæredygtig skovdrift. Det indebærer bl.a. at der arbejdes for at sikre et kontinuerligt skovdække og et stabilt skovklima, foryngelse af skoven baseret på selvsåning og at skoven hverken sprøjtes eller gødes. Alle forekomster af skovnaturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

Ligeledes vil de lysåbne arealer blive plejet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus uden den fremskyndelse af plejen, som plejeplanen kan medføre.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte plejetiltag vil påvirke arealet og tilstanden af naturtyper samt udbredelsen af Odder i området,
- Plejeindgrebene (med henblik) på lysåben natur vil påvirke det åbne landskab. De planlagte tiltag i skov vil på længere sigt medføre en ændret skovstruktur.
- Der er ikke planlagt væsentlige hydrologiske tiltag i planen.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, især tilgroning. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via afgræsning, rydning samt sikring af skovnaturtyper. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et

			forbedret naturgrundlag. Blandt andet løber der en national cykelrute gennemområdet og oplevelsen her fra forbedres.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		<p>Området rummer flere bilag IV arter. Der er pæne bestande af Strandtudse og Markfirben og Spidssnudet Frø er ikke ualmindelig. Odder har en lokalt vigtig lokalitet i vandløb og søer.</p> <p>Der findes en del rødlistede arter i området bla pæn bestand af Plettet Kongepen og Vendsyssel-Gøgeurt. Der er en uregelmæssig, men næsten årlig, yngleføremst af Karmindompap der er rødlistet som sårbar og et par fund af muligt ynglende Mosehornugle der er truet.</p> <p>En pæn bestand af Nikkende Kobjælde, der er ansvarsart i Gulisten.</p> <p>Alle disse arter påvirkes positivt hvis planen gennemføres.</p>
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder	X		Der kan ske en begrænset forringelse af værdien af de små arealer med udpegede skovtyper i forhold til tømmer værdi, da driften her udføres endnu mere skønsomt end ellers.
Landskab	X		Særligt omkring Uggerby Å s udløb, men også i den smalle og brudte klitstribe nord for plantagen er rydninger med til at holde flotte klitformationer og udsigter synlige.
Kulturarv, herunder kirker		X	
Arkitektonisk arv		X	
Arkæologisk arv		X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogrammet. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

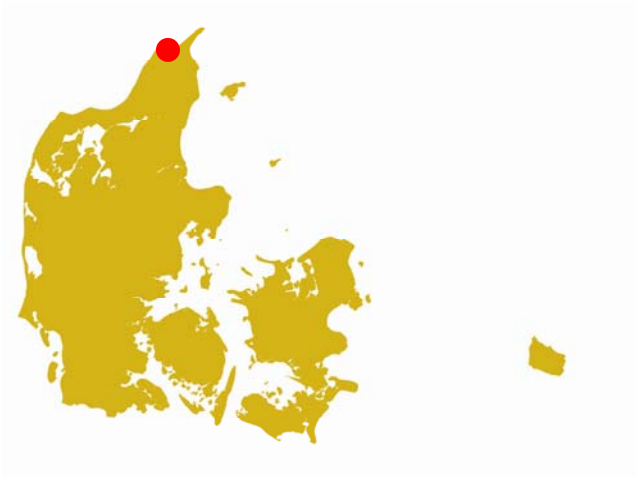
I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000 område nr. 5 *Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil naturtyperne blive plejet/drevet med vidtgående naturhensyn i henhold til styrelsens øvrige planer og strategier. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

Plejeplanen forventes at sikre og forbedre naturtilstanden i området ved hjælp af ekstensiv drift og pleje af de lysåbne naturtyper på områdets udpegningsgrundlag samt genopretning af mere naturlige hydrologiske forhold. Dermed sikres og øges også de landskabelige værdier, og mulighederne for rekreative oplevelser knyttet til lysåben natur.

Plejen tager desuden hensyn til rødlistede arter, bilag IV arter og arkæologiske forhold.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk